

GRAĐANSKA POVELJA

Globalni okvir za učešće građana

Mi, građani, imamo pravo da učestvujemo u oblikovanju naših društava

Čovekova prava i fundamentalne slobode se sve više krše širom sveta. U velikom broju zemalja, ljudi i njihove organizacije se suočavaju sa ozbiljnim ograničenjima i lišeni su prava da učestvuju u oblikovanju njihovih društava. Aktivisti su ugroženi, proganjeni, zatvarani, mučeni i ubijani. Organizacije građanskog društva su stigmatizovane, kao strani agenti ili ekstremisti, ometane su u njihovm radu, lišavane su finansiranja, zabranjeno im je da rade i rasturaju se. Mogućnosti za učešće građana u javnom životu su ograničene ili zatvorene.

Ipak, sve dok građanke i građani istinski ne učestvuju, svet neće biti u mogućnosti da prevaziđe svoje najopasnije izazove, uključujući kontinuiranu bedu, nasilni ekstremizam, rasteću nejednakost i klimatske promene.

Pojedinačno i kolektivno učešće građana, donosi život i daje značenje demokratiji. Ono je od suštinskog značenja u zaštiti čovekovih prava, postizanju razvoja i građenju tolerantnih i miroljubivih društava. Time se obezbeđuje da nosioci javnih funkcija ili drugih pozicija moći, odgovaraju za svoje postupke i da rade za opšte dobro.

Mi odbijamo svaki pokušaj sprečavanja građana da učestvuju na oblikovanju njihovih zajednica, njihovih zemalja i naše zajedničke planete.

Građanska povelja obezbeđuje okvir za učešće građana

Građanska povelja je utemeljena u čovečanstvo, zajedničko za sve, i odražava univerzalno prihvaćena prava čoveka, slobode i načela. Ona obezbeđuje okvir za učešće građana koji identificuje njihova prava u okviru postojećeg međunarodnog prava i dogovora.

Imperativ je da sve vlade, sva nivoa javne administracije, međunarodne institucije, biznis i organizacije građanskog društva, širom sveta, celosno poštuju i sprovode odredbe ove povelje.

Mi, građani, imamo pravo na ova prava, koja se moraju poštovati, zaštiti, promovisati i sprovoditi u celini, svuda i bez kakve bilo diskriminacije:

- **1. Sloboda izražavanja:** Svako ima pravo da iznosi, diskutira i promoviše svoje stavove i ideje, da podrži ideje drugih ili da izrazi nesaglašavanje.
- **2. Sloboda informacija:** Svako ima lak i pravovremenih pristup svim javnim informacijama.
- **3. Sloboda okupljanja:** Svako ima pravo na mirno okupljanje sa drugim osobama zbog izvršenja zajedničkih ciljeva i aspiracija.
- **4. Sloboda udruživanja:** Svako ima pravo da formira, da se pridruži ili da podrži organizacije za unapređivanje zajedničkih ciljeva, mirnim putem.

Da bi mogli svih građani uživati ova prava, mora im se garantovati sledeće:

- **5. Efektivno učešće:** Građani i njihove organizacije mogu da istinski učestvuju i utiču na javne politike i na proces donošenja odluka na lokalnom, nacionalnom i globalnom nivou.
- **6. Finansijska podrška:** Građani i njihove organizacije imaju pravo da zatraže ili da pruže finansijsku podršku od svoje ili od drugih zemalja.
- **7. Mogućnosti za saradnju:** Građani i njihove organizacije su slobodni da se angažuju u domaćem i međunarodnom dijalu i saradnji.

Ova prava su legitimna sve dok ne krše prava drugih, ili, ne potiču mržnju, diskriminaciju, neprijateljstvo ili nasilje.

S ciljem da se obezbedi da saradnja među građanima, njihovim vladama i javnim institucijama omogućava maksimalnu korist za sve nas, moraju se poštovati sledeća načela:

- **8. Dužnost da zaštiti:** Svaka vlada obezbeđuje građanima i njihovim organizacijama pravo da se angažuju, bez progona, mučenja ili pretnji po njihov život, i da građani ne budu predmet kolektivne kazne zbog toga što traže svoje fundamentalne slobode.
- **9. Sredina koja omogućava:** Svaka vlada usvaja zakonske, administrativne i druge mere za poštovanje, zaštitu, promovisanje i ispunjenje prava i sloboda navedenih u ovoj Povelji i istražuje napade nad pojedincima i organizacijama, s ciljem da osumnjičeni počinioци odgovaraju u saglasnosti sa međunarodnim standardima o pravičnosti.
- **10. Javna odgovornost:** Vlada, biznis i građansko društvo odgovaraju pred javnošću.

Naša pojedinačna i kolektivna odgovornost

Građanke i građani i njihove organizacije se zalažu za pravdu i dostojanstvo širom sveta. Njihova uključenost nam obezbeđuje mogućnost da kolektivno prevaziđemo naše izazove. Bez razlike dali smo uključeni u vladu, biznis ili organizacije građanskog društva, naša kolektivna odgovornost je da obezbedimo i da doprinesemo mirnoj, pravednoj i održljivoj budućnosti za sve nas.

KAO POTPISNICI

- Zahtevamo da sve vlade i njihove institucije poštuju, štite, potštici i celosno sprovode sve međunarodne konvencije i dogovore kojima se utvrđuju prava građanki i građana da učestvuju, i pozivamo biznis, organizacije građanskog društva, međunarodne institucije i druge činioce, da deluju u saglasnosti sa ovim konvencijama;
- Obavezujemo se da ćemo braniti i obezbediti prava ljudi na učešće kao što je utvrđeno ovom Poveljom;
- Solidarni smo sa svim ljudima čija su prava za učešće u oblikovanju njihovih društava ugrožena.